\gemeente
voerendaal

Raadhuisplein 1
6367 ED Voerendaal
Postbus 23000
6367 ZG Voerendaal

T 045 – 575 33 99
F 045 – 575 11 95
E info@voerendaal.nl
W voerendaal.nl

57463

ONTVANGEN 31 OKT. 2019

De gemeenteraad van Voerendaal

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Voerendaal
-	-	55449	30 oktober 2019
Onderwerp		**Behandeld door**	**Bijlagen**
Stikstofproblematiek		-	

VERZONDEN 31 OKT. 2019

Geachte leden van de raad,

Tijdens de commissievergadering van 24 oktober jl. hebben wij toegezegd u te informeren over de achtergronden en actualiteit van de stikstofproblematiek.

Programma Aanpak Stikstof

De stikstof-uitstoot in Nederland is al jarenlang te hoog. Dit leidt tot verschraling van de natuur. Een teveel aan stikstof tast de biodiversiteit aan en is uiteindelijk een bedreiging voor de voedselketen en de (volks)gezondheid. Dat de uitstoot (drastisch) naar beneden moet, wordt al langer breed onderkend. Met dat doel voor ogen is in 2015 het Programma Aanpak Stikstof (PAS) opgesteld. Daarin werkten Rijk en Provincies samen aan minder stikstof-uitstoot en een sterkere natuur mét behoud van economische ontwikkeling.

Voor activiteiten, waarbij stikstof vrijkomt (bijvoorbeeld in de landbouw, woningbouw, wegenbouw of de industrie) is een vergunning nodig. De provincies zijn het bevoegde gezag voor het verlenen van vergunningen voor natuurbescherming. Zij hanteerden sinds 2015 bij vergunningverlening een verwijzing naar het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Op basis van het PAS werd, vooruitlopend op de toekomstige positieve gevolgen van het programma voor de beschermde natuur, toch alvast toestemming gegeven voor (economische) activiteiten die mogelijk schadelijk zouden zijn voor deze gebieden. Het PAS kende bovendien (algemene) vrijstellingen van de vergunningplicht voor activiteiten onder een bepaalde drempelwaarde of op bepaalde afstand van de dichtstbijzijnde Natura-2000-gebieden.

Uitspraak Raad van State 29 mei 2019

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 29 mei 2019 geoordeeld dat vergunningen of andere toestemmingen niet kunnen worden verleend onder verwijzing naar het PAS. Het PAS, waarbij wordt geanticipeerd op toekomstige daling van uitstoot van stikstof, wordt in strijd geacht met Europese regelgeving. Dit omdat de te verwachte voordelen onzeker zijn en niet vaststonden ten tijde van beoordeling.

De gevolgen van deze uitspraak zijn verstrekkend. Vergunningen en bestemmingsplannen zijn door de rechter vernietigd. De in het PAS opgenomen vrijstellingen en drempelwaarden zijn onrechtmatig en kunnen niet meer worden toegepast. Vergunningprocedures kwamen stil te liggen en nieuwe aanvragen werden door het bevoegde gezag niet langer in behandeling genomen. Ondertussen is maatschappelijke onrust ontstaan. Het Malieveld in Den Haag was inmiddels bij voortduring het toneel van demonstraties door de agrarische sector en de bouwsector.

Adviescollege Stikstofproblematiek
Het kabinet heeft een adviescollege ingesteld om met aanbevelingen en oplossingen te komen. Op 25 september jl. heeft dit college (de commissie Remkes) het advies 'Niet alles kan' uitgebracht. Geadviseerd wordt maatregelen te treffen als het uitkopen van boerderijen en snelheidsbeperking op snelwegen. Er komen nog vervolgrapporten over de effecten van de lucht- en scheepvaart, vrachtverkeer en openbaar vervoer. Naar aanleiding van het rapport Remkes heeft Minister Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) op 4 oktober jl. een brief gestuurd aan de Tweede Kamer, waarin zij uitlegt hoe zij vooral via een gebiedsgerichte benadering vorm wil gaan geven aan een stikstofreductieplan. Met de provincies is afgesproken dat deze gelijktijdig (identiek luidende) beleidsregels vaststellen om de vergunningverlening weer op gang te trekken. De provincies (op de provincie Friesland na) hebben de beleidsregels aangenomen en per 11 oktober 2019 in werking gesteld.

De beleidsregels houden in dat via de (vernieuwde) AERIUS-rekentool wordt uitgerekend hoe groot de stikstof-uitstoot is om, indien sprake is van een depositie-toename, te zoeken naar saldering (het gebruiken van rechten van andere projecten/vergunningen). Aan de hand van een ecologische onderbouwing wordt beschreven hoe wordt "gecompenseerd". Door het verminderen van uitstoot ten opzichte van bestaande situaties of het gebruiken van (uitstoot)ruimte in andere vergunningen probeert men tot oplossingen te komen. Initiatieven, waarvan kan worden aangetoond dat deze per saldo geen stikstof uitstoten of aan kunnen tonen dat deze geen significante effecten hebben op Natura 2000-gebieden, kunnen vanaf 11 oktober jl. weer worden vergund. De boerenprotesten hebben echter tot effect gehad dat diverse provincies de beleidsregels hebben ingetrokken of (deels) opgeschort. Ook de provincie Limburg heeft besloten de beleidsregels op onderdelen te wijzigen.

Betekenis voor gemeentelijke projecten
De gemeente Voerendaal is omgeven door meerdere Natura 2000-gebieden, te weten Kunderberg, Geuldal en Geleenbeekdal. De stikstofkwestie is daarom relevant voor projecten binnen onze gemeente. Wij hebben ons laten voorlichten door de provincie, waarbij globaal vier typen projecten zijn te onderscheiden:

1. Voor 'gevoelige' projecten (zoals voor woningbouw, infra, agrarische ontwikkelingen en industrie/bedrijven, die in zekere mate gevolgen voor de stikstofdepositie kunnen hebben) dient de initiatiefnemer de AERIUS-berekening uit te voeren. Voor deze projecten zal bij overschrijding van de 0-norm een

ecologische onderbouwing moeten worden opgesteld. Daarin moet rekening worden gehouden met de tijdelijke toename (bijv. alleen toename tijdens de bouw maar niet in gebruiksfase) en de mogelijkheid tot saldering met bestaande rechten. Indien bij de gemeente reeds een omgevingsvergunning is aangevraagd, zal de provincie worden gevraagd een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) af te geven.

2. Blijken uit de berekening significante gevolgen voor de N2000-gebieden dan moet een passende beoordeling volgen. Aan de hand van een ecologische onderbouwing moeten dan maatregelen worden genomen die de stikstofuitstoot daadwerkelijk verlagen.
3. Uitzondering zijn de projecten van groot openbaar belang. Deze zijn vrijgesteld. De gemeente Voerendaal heeft echter geen projecten van groot openbaar belang.
4. Alle activiteiten die geen extra stikstof produceren gaan gewoon door. Activiteiten die een onherroepelijke vergunning hebben trouwens ook. Op basis van dit uitgangspunt hebben wij kleine (particuliere) verbouwingen aan of rondom woningen, zoals een uitbouw, een dakkapel of een schuurtje, de afgelopen periode regulier vergund.

Voor de diverse projecten is het in deze fase onmogelijk een zinnige inschatting van de uitkomst van een AERIUS-berekening te doen.

Gevolgen beleidsregels/risico's

Mogelijke gevolgen door de PAS-uitspraak kunnen zijn vertraging in de besluitvorming en/of realisatie, hogere kosten voor onderzoek en leges, het treffen van extra (salderings)maatregelen of een andere wijze van uitvoering van het project. In het uiterste geval vindt een project geen doorgang. Eventuele juridische procedures leiden uiteindelijk tot een oordeel over de houdbaarheid van afgegeven vergunningen.

Vervolg

Het stikstofdossier is dynamisch. De kwestie ligt politiek en maatschappelijk heel gevoelig en vraagt om hoge urgentie maar tegelijk ook om uiterste zorgvuldigheid. De juridische houdbaarheid van maatregelen is onzeker, totdat wetgeving, beleid en/of vergunningen door de Raad van State zijn getoetst. Wij trekken samen met de gemeente Simpelveld op om het dossier te volgen. Het is (nogmaals) goed te weten dat de provincie het bevoegd gezag is. De problematiek moet dan ook wat betreft duurzame juridische houdbaarheid, praktische uitvoerbaarheid en verkrijgen van draagvlak op dat niveau (en hoger) worden opgelost. Het kabinet werkt inmiddels met grote spoed aan het vlottrekken van het dossier.

Wij vertrouwen erop dat wij u hiermee voldoende hebben geïnformeerd.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL,

de secretaris, de burgemeester,

H.H.M. Timmermans W. Houben